

Utbildningsinspektion i Guldkroksskolan, grundskola F–9

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan.....	2
Sammanfattande bedömning.....	3
Bedömning av utbildningsresultaten.....	4
Bedömning av verksamheten	5
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	8

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Guldkroksskolan den 1 november till den 4 november samt den 22 november 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Guldkroksskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Guldkroksskolan intervjuades rektorer, lärare, övrig personal, Elevhälsan, elever samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga arbetslag. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan

Guld kroksskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	149
Förskoleklass	53
Grundskola	752
Särskola	10

Guld kroksskolan ligger centralt i Hjo. I skolan finns elever i förskoleklass och i årskurserna 1–9. Skolan är organiserad så att tre rektorer har var sina avgränsade områden. Förskoleklassen och årskurserna 1–6 är uppdelade i två spår, Bläckfisken och Duvan-Fjäders, med en rektor i respektive spår. Spåren har namn efter bokstavsbenämningar som tidigare skolhus haft. Den tredje rektorn ansvarar för årskurserna 7–9.

Bläckfisken finns i ”den gamla skolan” som också inrymmer hemkunskapssalar. I Bläckfisken arbetar personal och elever i fem arbetslag, förskoleklass-årskurs 1, årskurserna 2–3 och årskurserna 4–6. Två av arbetslagen, förskoleklass och årskurs 1 samt fritidshemmet arbetar och finns i två paviljonger som är uppställda på gångavstånd lite utanför skolområdet. Rektorn ansvarar också för förskolan Orrelyckan, ”Växthuset”, en stödverksamhet för elever som av olika anledningar har svårt att nå de nationella målen och ”Gula Villan”, en kommunövergripande verksamhet för elever som behöver särskilda stödinsatser.

Rektorn i det andra spåret ansvarar för Duvan-Fjäders och förskolorna Skogshyddan och Talldungen. Duvan som omfattar förskoleklass och årskurserna 1–6 finns i ett nybyggt skolhus. Det är byggt så att allaktivitetsrum, personalrum och bibliotek är placerade i mitten av byggnaden. Runt denna del finns klassrum där elever och personal arbetar i arbetslag och eleverna är organiserade i åldershomogena klasser. Fjäders som består av en parallell med årskurserna 4–6 håller till i en avdelning i huvudbyggnaden. I skolans lokaler finns också fritidshem.

Den tredje rektorns ansvarsområde omfattar förutom årskurserna 7–9, särskolan, i skolan benämnd ”Utsikten”. Där finns också ”Kraftcentrum”, specialinredd avdelning med specialpedagogisk kompetens.

Guld kroksskolan är ny- och ombyggd och huvudbyggnaden är planerad för årskurserna 7–9. Planlösningen ger förutsättningar för att underlätta undervisning enligt de riktlinjer som finns i läroplaner och styrdokument.

I centrum av huvudbyggnaden finns personal- och uppehållsrum, bibliotek, elevcafeteria med bland annat biljard- och pingisbord. Runt denna del finns fyra avdelningar med klassrum, grupprum och fysik-, kemi- och biologisalar. I en del av byggnaden finns Utsikten och Kraftcentrum. Elever och personal arbetar i fyra årskursblandade arbetslag och eleverna är organiserade i åldershomogena klasser. Det finns under nuvarande läsår ett femte arbetslag men tanken är att personal och elever där skall inkluderas inom de fyra arbetslagen.

Intill denna byggnad finns ytterligare ett nybyggt skolhus. Där finns matsalar och trä- och metallslöjdsalar.

I ett skolhus från 1920-talet finns Kulturskolan men också textilslöjdsalar, musiksalar och bildsal. I källarvåningen har ”Elevhälsan” (specialpedagoger, skol-

sköterskor och kurator) byggt upp en installation/upplevelseavdelning som de kallar "Hälsokällar'n".

Runt och mellan byggnaderna finns skolgårdar med utrustning för lek och bollspel.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Guldkroksskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Guldkroksskolan är kommunens enda skola för årskurserna 7–9. Skolans senare del bildar klasser med elever från alla kommunelar. Kommunens skolor arbetar övergripande med övergångar och de elever inspektörerna kommer i kontakt med är nöjda med förarbetet de varit med om. Eleverna i Guldkroksskolan trivs och känner sig trygga i sin skola. Skolan har elevråd med representanter från alla klasser och elevråden har i viss utsträckning inflytande i verksamheten. Lärarna har sedan ett par år arbetat med lärande samtal och detta läsår är även förskollärarna/fritidspersonalen med i processen. Skolans kvalitetsarbete bygger på PBS, problembaserad skolutveckling och det leder till pedagogiska diskussioner i skolan, inom och ibland även mellan arbetslagen. Elevhälsan, har ett kommunövergripande ansvarsområde och därmed får elevhälsopersonalen en helhetsbild av behoven. Skolan samverkar med Kulturskolan och grundskolans elever undervisas i ämnena bild och musik av personal som tillhör Kulturskolan. Rektorerna arbetar för att få kontinuitet och progression i verksamheterna. Skolan har information om sin verksamhet på webbplats och i broschyrer. Personalen samverkar med föräldrar och andra intressenter.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan bör följa upp elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen.
- Skolan bör uppmärksamma skillnaden mellan pojkars och flickors betygsresultat för att finna orsaker och åtgärder om så behövs för att säkra likvärdigheten i utbildningen.
- Informationen till eleverna om de nationella målen för utbildningen bör förbättras.
- Elevernas möjligheter att få inflytande och ta ansvar över verksamheten i stort liksom över det egna lärandet allt efter ålder och mognad bör utvecklas.
- Skolan bör utveckla arbetssätt och arbetsformer för att främja elevernas kunskapsutveckling och färdigheter så som de uttrycks i läroplan och kursplaner.
- I skolans handlingsprogram mot alla former av kränkande behandling bör föräldrars rätt till information om kränkande behandling tydliggöras.
- Skolan bör på ett tydligare sätt informera om, utreda och eventuellt erbjuda elever modersmålsundervisning och svenska som andraspråk.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Skolan skall erbjuda ämnet elevens val i enlighet med bestämmelserna i författning (2 kap. 19 § grundskoleförordningen).
- Skolans arbete mot kränkande behandling skall tillgodose föräldrars rätt till information om sina barns skolgång (1 kap. 2 § skollagen och 1994 års läroplan för det obligatoriska skolväsendet 2.4 och 2.8).
- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte författningarnas krav (1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet i dess lydelse före den 15 augusti 2005).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanerna för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, respektive för de frivilliga skolformerna, Lpf 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Resultaten från de nationella proven i årskurs 5 och 9 visar att i jämförelse med ett genomsnitt av alla skolor i riket når eleverna i Guldkroksskolan målen med något bättre resultat. Eleverna i Guldkroksskolan har, enligt Skolverkets analysverktyg SALSA, år 2004 ett utbildningsresultat som är högre än de modellberäknade värdena när det gäller meritvärde. Modellberäkningen i SALSA tar hänsyn till olika bakgrundsfaktorer, bland annat föräldrarnas utbildning och andelen elever med utländsk bakgrund. Andelen elever med fullständigt slutbetyg ligger också högre än det modellberäknade värdet.

Tabell 1. Elevernas genomsnittliga meritvärde, andel elever med fullständigt slutbetyg samt andelen behöriga till nationellt program i gymnasieskolan år 2003 och 2004:

Resultatmått för elever i årskurs 9	Guldkroksskolan		Riket	
	2003	2004	2003	2004
Meritvärde	222	214	205	207
Andel med fullständigt slutbetyg	88 %	84 %	75 %	76 %
Andel behöriga till nationellt program	96 %	90 %	90 %	87 %

Genomgående är dock att resultaten från de nationella proven (både årskurs 5 och årskurs 9) visar påtagliga variationer mellan pojkars och flickors prestationer. Enligt inspektörerna bör skolan uppmärksamma skillnaden mellan pojkars och flickors resultat på nationella prov och betygsresultat för att finna orsaker och åtgärder om så behövs för att säkra likvärdigheten i utbildningen. I de tidigare årskurskurserna följer skolan upp elevernas kunskapsutveckling i svenska, matematik och engelska. De övriga ämnena har skolan inte någon dokumentation av. Några av lärarna uppger att de inför utvecklingssamtalen informerar elever och föräldrar om kunskapsutvecklingen i övriga ämnen. Det finns således

inga dokument som inspektörerna kunnat ta del av som visar elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla ett system för att följa upp elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen.

Eleverna bör också få inblick i och kännedom om målen för respektive ämne och läroplanens strävansmål. Eleverna får sällan möjligheter att utveckla de kunskapskvaliteter som uttrycks i läroplanens strävansmål. I Hälsokällan erbjuds Elevehälsan eleverna, från årskurs 6 och uppåt, detta. Exempelvis får eleverna utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden eller kunna granska olika valmöjligheter och ta ställning till frågor som rör den egna framtiden.

Eleverna i Guldkroksskolan uppger att det är tryggt att vara i skolan och de trivs i nya lokaler och uppehållsrum. De säger att mobbning sällan förekommer och de vet att det finns mobbningsteam som de kan vända sig till.

Sammanfattning

Eleverna i Guldkroksskolan når mål att uppnå med goda resultat. Inspektörerna bedömer att skolan bör följa upp elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Skolan bör uppmärksamma skillnaden mellan pojkars och flickors betygsresultat. Eleverna är trygga i sin skolmiljö och utvecklar värderingar och normer som ligger i linje med dem som skolan skall främja.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

Guldkroksskolan arbetar med normer och värden på många sätt. I klasserna engageras eleverna via samtal, klassråd, kamrätstödjare eller ”mombus” som skolan kallar de elever vars uppgift är att hjälpa och stötta kamrater men också rapportera eventuella konflikter till lärarna. Arbetslagen har fadderverksamhet, elevråd, temadagar. De yngre eleverna berättar att de har en ”särskild plats på skolgården där de som känner sig ensamma eller utanför kan ställa sig och då vet andra om det och kan gå dit och hämta den”. På skolnivå är det förebyggande arbetet koncentrerat till gemensamma regler, fortbildningsinsatser för all personal samt att föräldrar och barn gör trevliga saker tillsammans.

Eleverna i de olika skolverksamheterna uppger att deras möjligheter till inflytande eller att ta ansvar över verksamheten i stort eller i det egna lärandet är begränsat. De menar att de oftast kommer ”till ett dukat bord”, att det är lärarna som bestämmer eller har bestämt. Eleverna har heller inte varit med om att ta fram de gemensamma ordnings-/trivselregler som finns i skolan och de flesta av de intervjuade eleverna är inte medvetna om att de finns. Inspektörerna be-

dömer att grundskoleeleverna bör få ett större inflytande över verksamheten i stort liksom över det egna lärandet.

Dock uppger eleverna i särskolan att de har inflytande, är delaktiga och att "lärarna är bra på att lära ut om målen".

Guldkroksskolan har ett handlingsprogram mot alla former av kränkande behandling. Skolans modell för akuta mobbningssituationer innebär att anti-mobbningsteamet arbetar efter "Farstamodellen", dvs. att berörda föräldrar blir informerade när skolan bedömer att de åtgärder som vidtagits inte har hjälpt. Vid diskussioner med rektorerna och representanter för föräldrar och personal framkommer att skolan inte tillgodoser läroplanens krav på att alla berörda föräldrar skyndsamt skall informeras när kränkningar uppstår. Ett handlingsprogram mot alla former av kränkande behandling skall också beskriva det förebyggande och åtgärdande arbete skolan gör samt hur uppföljning och utvärdering av programmet skall ske.

Organisation och arbetssätt i undervisningen

Skolan är organiserad i arbetslag där spår tanken utgör huvudlinje. När spårarna är fullt utbyggda kommer eleverna att ha möjlighet att vara i samma spår från förskolan till och med årskurs 9. Det finns arbetslag där eleverna utmanas och inspektörerna ser elever som är motiverade, reflekterande och har lust att lära, men också motsatsen. I dessa fall möter inspektörerna elever som är ovetande om vad de skall uppnå eller varför de skall göra vissa moment. I de klassrummen är det ofta en lärobok med arbetsuppgifter som styr och alla i klassen får vänta in varandra innan läraren påbörjar nya moment.

Som tidigare framkommit så skiftar kvaliteten i undervisningen i skolan. Elevernas möjligheter att få inflytande och ta ansvar över verksamheten i stort liksom över det egna lärandet allt efter ålder och mognad är begränsade. Inspektörerna bedömer att skolan generellt bör utvärdera arbetsformer och arbetssätt i syfte att öka elevernas inflytande och ansvarstagande. Skolan bör också utveckla arbetssätt och arbetsformer för att främja elevernas kunskapsutveckling och färdigheter så som de uttrycks i läroplan och kursplaner.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

Guldkroksskolan har utarbetade rutiner kring elever i behov av särskilt stöd. Rutinerna består av två steg där det första är kartläggning inom arbetslagets ram. Därefter skall klassföreståndaren tillsammans med vårdnadshavarna inventera elevens resurser och se vad lärarna kan göra för förändringar i verksamheten. Samtidigt skall åtgärdsprogram skrivas av klassföreståndaren och de skall följas upp regelbundet. Om resultaten inte är tillfredsställande skall steg 2 användas. I det steget kommer rektorn och Elevhälsan att engageras. I skolan finns särskilt stöd för elever i årskurserna 7–9 bland annat i form av Kraftcentrum. Det är en verksamhet dit elever kommer för att få stöd men personalen där kan också vara med eleven i elevens ordinarie undervisningssituation. Vid samtal med rektorerna, personalen och föräldrar framkommer att det kan finnas elever som behöver särskilt stöd men som inte alltid får det. Skolan bör också uppmärksamma att elever med annat modersmål än svenska kan behöva särskilda stödinsatser såsom studiehandledning på modersmålet.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Lärarna erbjuder regelbundet utvecklingssamtal dock uppger intervjuade föräldrar att de inte får information om sitt barns kunskapsutveckling eller vilka mål barnet skall uppnå. Flera arbetslag visar dokument som de använder inför och under utvecklingssamtalen. Inspektörerna vill påpeka att personalen i skolan bör diskutera utvecklingssamtalens utformning och rutinerna kring dessa för att nå konsekvent kvalitet i desamma.

Som tidigare nämnts följer inte lärarna upp eller dokumenterar elevernas kunskapsutveckling i andra ämnen än svenska, matematik och engelska i de tidiga årskurserna. Lärarna i årskurserna 8–9 samverkar inom skolan och med andra skolor t.ex. i Tibro och Karlsborg om grunderna kring en likvärdig betygssättning. Särskolans elever får efter avslutad skolgång intyg om den utbildning eleverna gått igenom.

Skolan följer Hjo kommuns arbetsplan för övergångar mellan och inom skolor. Vid intervjuer framkommer att arbetet med att förverkliga planen kommit igång på ett bra sätt.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Sedan läsåret 2002/2003 har barn och ungdomsförvaltningen låtit personal i alla skolor få kompetensutveckling och handledning i PBS (problembaserad skolutveckling). Guld kroksskolan har upprättat en kvalitetsredovisning för läsåret 2003/2004. Vid inspektionstillfällena håller arbetslagen på med slutfasen i kommande kvalitetsredovisning. Redovisningen bygger på målområden som arbetslagen själva satt utifrån egna problematiseringar i sina verksamheter. Kvalitetsredovisningen visar vad arbetslagen arbetat med och varför, vad som gjorts och vilka lärdomar som erhållits. Metoden är lärsamtal och utvecklingsledaren tillsammans med speciellt utbildade lärledare ser till att det finns en progression i samtalen så att de bidrar till skolans måluppfyllelse. Inspektörerna bedömer att de i Guld kroksskolan upprättade dokumenten inte kan anses uppfylla förordningens krav på en skolas kvalitetsredovisning. Det saknas till delar bedömningar av måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen. Inte heller redovisas vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen i förhållande till nationella mål. Inspektörerna redovisar ytterligare ställningsstaganden i kommunrapporten avseende Hjo kommun.

Skolledning och intern kommunikation

Guld kroksskolans rektorer har tydligt avgränsade ansvarsområden. Elever och föräldrar vet vem som är deras rektor. De har alla pedagogisk utbildning och erfarenhet av skolverksamheter. Två av dem är nyligen tillsatta men personalen uppger att de har förtroende för dem. Inspektörerna bedömer att skolan har förutsättningar att få en effektiv styrning.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att Guld kroksskolan arbetar med normer och värden på flera nivåer på ett förebyggande och bra sätt. Skolan skall dock utarbeta rutiner så att föräldrar till berörda elever blir informerade när kränkningar uppstår. Skolan bör se över rutinerna kring elever i behov av särskilt stöd så att alla får det stöd de har rätt till. Ledningen av skolan fungerar väl. Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte författningarnas krav.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Tillgång till och information om utbildning

Enligt grundskoleförordningen skall eleverna erbjudas ett allsidigt urval av ämnen inom ramen för elevens val och undervisningen skall syfta till att fördjupa och bredda elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. I Guldkroksskolan erbjuder, inte alla men en del arbetslag eleverna denna möjlighet. Så kan t.ex. elever i årskurserna 8–9 välja att läsa ett modernt språk eller teckenspråk även som elevens val. Inspektörerna bedömer att alla elever skall ha ämnet elevens val så som det avses i bestämmelserna. Skolan bör också se över sina rutiner och inventera elevers behov så att särskilda stödinsatser erbjuds elever med annat modersmål än svenska.

Personal

Guldkroksskolan har innevarande läsår 70 lärare varav 22 är män. Omräknat i heltidstjänster är det 60,53. Lärarna har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Personalen som arbetar i skolbarnsomsorgen deltar även i skolverksamheten för de yngre åldrarna. Förskoleklassen har 3,4 heltidstjänster. Lärartätheten är 7,6 lärare per 100 elever, enligt skolans uppgift. Genomsnittet i riket var 2004 ca 8 lärare per 100 elever. Klasserna har mellan 23 och 29 elever och skolan har organiserat undervisningen så att en stor del av undervisningen sker i halvklass och i mindre grupper.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att Guldkroksskolan som helhet har goda eller mycket goda förutsättningar att erbjuda eleverna en utbildning enligt läroplanens mål. Skolan skall dock erbjuda elever ämnet elevens val enligt förordningens intentioner. Skolan bör också se över rutiner och inventera elevers behov så att särskilda stödinsatser erbjuds elever med annat modersmål än svenska. Lärarna har utbildning för den undervisning de bedriver. Eleverna har tillgång till tidsenliga läromedel, andra hjälpmedel och datorer. Skolan samverkar med föräldrar och ger information om verksamheten.

Datum	Ort
2006-03-08	Göteborg

Marie Karlsson
Bosse Jersenius
Leif Aljered